

Prof. Dr. Gabrić-Molnar Iren:

**TALENTOVAN PEDAGOG
U SLUŽBI OTKRIVANJA
TALENTA**

**Vaspitač+pedagog+nastavnik+profesor
u službi naroda i budućnosti!**

Veliki izazovi u svetu globalizacije nam zadaju
odgovornu poziciju:

**ili ćemo pratiti inovacije, reforme u školstvu,
ili ćemo izgubiti korak sa vremenom i nestati!**

Ličnost pedagoga i neophodne karakteristike

- n On nije jedini izvor znanja, ali je veliki saradnik u sticanju znanja.
- n Odlike ličnosti: pažljiv i odan.
- n Pedagoški poziv se uči!

PEDAGOŠKE KOMPETENCIJE

- društvene promene
- obrazovni programi
- pedagoška kultura
- novi pedagoški izazovi
- društvena očekivanja

POZIV	on/ona se oseća pozvanim da to radi
VEŠTINA	Specialne sposobnosti ličnosti, originalnost, harizmatičnost
PROFESIJA	Permanentno usavršavanje - profesionalizacija
ZAPOSLENJE	Treba da obezbedi: <ul style="list-style-type: none"> • Društvenu poziciju • Status • Odgovornu ulogu • Razvijanje ličnosti

Standardi – kontrola kvaliteta

- n Društvena i državna kontrola rada pedagoga treba da obezbedi bolji kvalitet, korisnost.
- n **Odgovornost osnivača obrazovne institucije da obezbedi adekvatne uslove rada**.
- n **Profesionalna odgovornost pedagoga da se stručno usavršava**.

Prestiž škole zavisi:

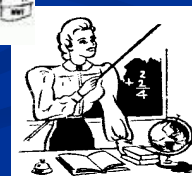
- n **od umnog potencijala nastavničkog kadra i njihove stručnosti**
- n **infrastrukture, opremljenosti škole**
- n **negovanja talenata**
- n **dobre organizacije rada i izbegavanja konfliktnih situacija sa društvenim okruženjem**

Rad pedagoga je uređen zakonom, teško se menja njihov birokratizovani status, mada nailaze **nova očekivanja, njihova odgovornost prema društvu je sve veća i izraženija.**

Mišljenje samih pedagoga o uslovima za kvalitetan rad:

- **Visoko profesionalno znanje (33%)**
- **nadležnost i naklonost (20),**
- **doslednost (16),**
- **voli decu (15),**
- **predavačka sposobnost (14),**
- **strpljenje (14).**
- **tolerancija (11).**

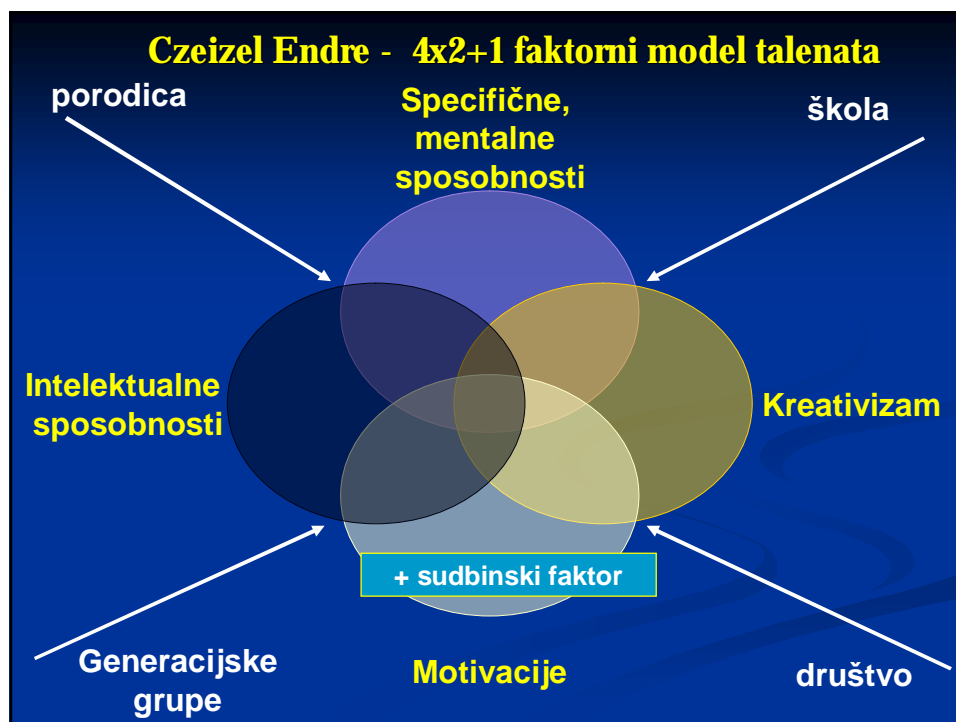

Kakav je dobar učitelj ili profesor u očima učenika?

**pravedan,
pun razumevanja,
ima stručne sposobnosti,
ima pedagoške sklonosti,
drag, omiljen**

Plus energija!
Kakav je talentovan nastavnik?
postize istaknute rezultate sa uenicima
primenjuje adekvatnu metodologiju
razvija se u struci
uci na svojim greškama
ima sigurnu profesionalnu poziciju
voli rad sa decom
staložen
tolerantan
načitan
dobar vaspitač

Prema stavu Kuzmina postoje specifične pedagoške sklonosti:

pedagoška moć opažanja

pedagoška mašta

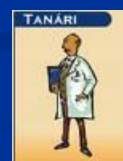
pedagoška pretenzija-zahtev

pedagoška taktičnost

razdeljena pažnja

organizaciona sposobnost

kreativnost

Pedagoški tipovi

Adelsonov antropološki model (1976):

✓ *Šamanski tip pedagoga*, voli (samo) svoj predmet, održava distancu sa učenicima, strog, ima puno energije i odgovoran prema svom poslu.

✓ *Duhovnički tip pedagoga*, stalno predstavlja svoju instituciju, drži se statusa, odgovoran poslodavcu.

✓ *Mističan-lekovit tip pedagoga*, koncentriše se na učenika, motiviše i oduševljava ih, saraduje.

Kakvog pedagoga zahtevaju talentovani učenici? Koji otkriva talenta.

Kakav je talentovan učenik?

n Znanje stiče bez posebnog napora

- ∅ informisan
- ∅ ima rečničko blago
- ∅ kontinuelna sposobnost izražavanja
- ∅ prepoznaje uzročno-posledične veze
- ∅ kritičnost, autonomno razmišljanje

n Motivisan

- ∅ zainteresovan
- ∅ istrajan
- ∅ precizan
- ∅ samokritičan

n Kreativnost

- ∅ Postavlja neobična pitanja
- ∅ Daje kratke ali tačne odgovore
- ∅ Voli lepo i nadaren prema umetnostima
- ∅ Samostalan

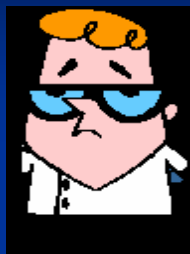

n Socijalno ponašanje

- ∅ Zanimaju ih suprotnosti: npr. dobro-zlo, lepo-ružno
- ∅ Nisu uvek društveni (izolovanost im ne smeta)
- ∅ Odgovorni su
- ∅ Relativno dobro komuniciraju
- ∅ Lako zamišljanju sebe u tuđim ulogama

Kakav je loš nastavnik po mišljenju učenika?

svoj bes iskaljava na učeniku,
doslovno predaje iz knjige,
nepristupačno-nerazumno predaje,
manje zna od učenika,
nema komunikacijske sposobnosti,
nije inovativan, niti duhovit

Loš profesor:

▫ **dolazi nespreman na čas, nervno labilan, uvredljiv, zatvoren, neodgovoran, omalovažava dete, nestrpljiv, dosadan, stalno želi da upravlja, ali je loš organizator, autokrata, neodlučan, nema disciplinu na času, nije kreativan, nije fleksibilan nego popustljiv, nedosledan, arogantan, nepoverljiv, nepravedan...**

Loš pedagog je taj koji zna da je loš ipak radi kao nastavnik!

EMPIRIJSKA ISTRAŽIVANJA O MOTIVIMA ZA IZBOR PROFESIJE NASTAVNIKA

Izbor poziva jer:

- n Ima puno raspusta (!?);
- n Volim decu,
- n Volim podučavati,
- n Uživam u nastavi
- n Dobra školska uprava
- n Ima raznovrsnosti u poslu
- n Saradnja sa ljudima
- n Samostalnost na poslu
- n Radim sa mladima – „večita“ mladost

Polne karakteristike

Muškarci kao nastavnici više učestvuju u upravljanju i javnom životu škole, informisani su, imaju svojstvenu tehniku rešavanja problema.

Žene pedagozi su istrajnije, tolerantnije, raznovrsne u metodama i lakše prate reakciju razreda.

Svi međutim imaju isti problem:

- Dosledno podplaćeni
- Inovatori i kreativni napuštaju profesiju.

Inovativni profesor

- permanentno se usavršava
- **otvoren prema problemima**
- kreativan u novim situacijama
- **učenici su aktivni, motivisani na času**
- nastava je zanimljiva

inovacija

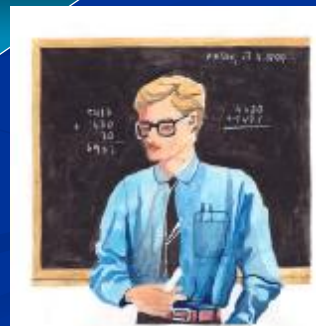
Rezultat inovativnosti nastavnika i profesora:

1. Obavezno gradivo prilagođava sposobnostima učenika, **razvija zdrav takmičarski duh,**
2. Vlada situacijom i kada se suočava sa **različitim** sposobnostima đaka, kao i sa različitim socijalnim šansama u razredu,
3. **Otvaranjem vidika u svet omogućava realno planiranje budućnosti kod mladih: izbor profesije, umešnost izgradnje karijere, korišćenje raznih šansi u životu.**

- ü zatvoren prema novim problemima i izazovima
- ü **ne otkriva talenta**
- ü učenici su pasivni i demotivisani
- ü **nastava je dosadna**

Tradicionalan nastavnik

Rezultat nekreativnosti u razredu

Stari i novi aspekti prenosa znanja:

	Tradicionalna škola	Novo obrazovanje
Obrazovna delatnost	Nastavnik u centru, didaktična nastava, deljenje naredbi	U centru pažnje je učenik, interaktivna nastava, konstrukcija znanja
Uloga nastavnika	Stručnjak, saopštava podatke	Saradnik učitelj, deli uputstva
Uloga đaka	Sluša i pamti	Saraduje, kreativan
Naglasak u učenju:	Ponavljjanje činjenica, kopiranje	Komunikacija i zainteresovanost

	Stari pogled	Novi pogledi
Znanje se	Nagomilava	Transformiše i primenjuje
Dokaz uspeha je	kvantitet	kvalitet
Ocenjivanje	Standardizovana kvantitativna ocena, prosek	Jasni kriterij za pojedinačnu produktivnost
Primena tehnologije	Pasivni, „sedeći” posao	Komunikacija, prenos informacije

Theodor Schulc govori o dugoročnoj potrebi ulaganja u ljude.

Nailazi vek znanja, umnog kapitala.

Izvori finansiranja inovacija u školama:

Ø **Odgovornost osnivača** da podiže image škole: „ulaganje u znanje”

Ø **Odgovornost rukovodstva obrazovne institucije** koliko ulaže u inovativnu nastavu i otkrivanje talenta.

Ø **Menedžerski tip rukovodioca** koristi šanse kao što su mnogobrojni konkursi, takmičenja.

DOSLEDNO VREDNOVANJE PEDAGOŠKOG POZIVA!

1. **Smisliti bolji način nagrađivanja produktivnosti u školi**
2. **Poboljšati uslove rada**
3. **Moralno i društveno priznanje profesije**
4. **Ulagati u stručno usavršavanje**

Šta uraditi!?

Pokrenuti se sa mrtve tačke...

1. **Organizovati regionalne stručne tematske konferencije, radi razmene iskustava. Nastavnik ne samo sluša instrukcije nego i izlaže svoja iskustva.**
2. **Omogućiti usavršavanje u inostranstvu.**
3. **Obezbediti specijalizaciju i masters kurseve za nastavnike, uključiti ih u stručni istraživački rad i pisanje učila.**
4. **Uvođenje demonstratorskog i mentorskog sistema**

Hvala na pažnji!

